

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ﴾ (نساء: ۲۹)

شیوه‌های رایجِ مَرابحه در بانک‌های اسلامی

www.ketab.ir

تألیف:

دکتر مولانا اعجاز احمد صمدانی
استاد جامعه دارالعلوم کراچی

مترجم:

ابوعاصم غلام محمّد شرافتمند رودی
مدرس حوزه علمیه احناف خواف

سرشناسه: صمدانی، اعجاز احمد، ۱۹۷۴ - م.
عنوان قرارداد: اسلامی بینکول مین رایج مباحه کاطریق کار. فارسی
عنوان و نام پدیدآور: شیوه‌های رایج مباحه در بانک‌های اسلامی
تألیف: اعجاز احمد صمدانی

مترجم: ابو عاصم غلام محمد شرافتمند رودی.

مشخصات نشر: تهران: نشر احسان، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۱۲۸ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۹-۷۴۰-۵

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: بانک و بانکداری -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام

موضوع: بهره (فقه)

موضوع: بهره

موضوع: Interest

شناسه افزودن: شرافتمند، غلام محمد، ۱۳۵۹ -، مترجم

رده بندی کنگره: BP۲۳۰/۲۲

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۸۳۳

شماره کتابشناسی ملی: ۷۳۸۷۵۲۰

تهران، خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، پاساژ فروزنده، شماره ۴۰۶.

www.nashrehsan.com

تلفن: ۶۶۹۵۴۴۰۴

شیوه‌های رایج مباحه در بانک‌های اسلامی

تألیف: دکتر مولانا اعجاز احمد صمدانی

مترجم: ابو عاصم غلام محمد شرافتمند رودی

ناشر: نشر احسان

چاپ: مهارت

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۹

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۹-۷۴۰-۵

فهرست

۳۵	۹	بند کفایت ترجمه
۳۸	۱۰	تیمار نظر حضرت مولانا مفتی محمود اشرف عثمانی (مد
۴۰	۱۱	النه)
۴۱	۱۳	ایضاً جناب آقای انوار احمد میانی
۴۲	۱۷	کتاب نخست
۴۴	۲۱	معرفی (Introduction)
۴۴	۲۱	معرفی عقد مرابحه (Introduction)
۴۵	۲۱	سهامه کرد و روش کار (Procedure)
۴۶	۲۱	مرحله اول
۴۸	۲۱	درخواست متقاضی و تأیید آن
۴۸	۲۲	مرحله دوم
.....	۲۳	تأیید محدودیت (Limit) یا تأیید سقف تأمین مالی
۴۹	۲۵	مرحله سوم
۵۰	۲۵	در یافت کالای مورد نظر
۵۳	۲۶	مرحله چهارم
۵۳	۲۶	قرارداد مرابحه
۵۶	۲۷	مرحله پنجم
۵۹	۲۷	پرداخت
.....	۲۷	بررسی تقصیری
۶۱	۲۷	شرایط ضروری برای تعیین قسمت
۶۲	۲۹	مرحله ششم
۶۲	۲۹	تیمه پیشنهاد اعتبار (Credit proposal) به یکی از این دو
۶۳	۳۲	مبوه می تواند انجام گیرد
۶۶	۳۲	مرحله دوم
۶۸	۳۴	مرحله سوم

www.ketab.ir

شیوه‌های رایج مراجحه در بانک‌های اسلامی

- ۹۰۶ بفروشند؟
- ۹۰۷ آیا جایز است که، فاکتور (حیث‌حساب و سیاهه خرید) به نام متقاضی نوشته شود؟
- ۹۰۸ آیا انعقاد عقد مراجحه بدون قبض و دریافت کالا امکان‌پذیر است؟
- ۹۰۹ آیا متقاضی می‌تواند کالا را قبل از انعقاد عقد مراجحه به دیگری بفروشد؟
- ۹۱۰ اگر متقاضی، کالای مورد نظر را قبل از انعقاد عقد مراجحه فروخت و با آن را مورد استفاده و بهره‌برداری قرار داد، چه مسئله‌ای ساخت، چه حکمی دارد؟
- ۹۱۱ آیا ملزم ساختن و عهده‌دهنده برای اجرائی کردن تعینش از طریق مراجع قضایی جایز است؟
- ۹۱۲ جرارد بانک‌های اسلامی، بیمه کردن کالاهای وارداتی جایز دانسته شده است؟
- ۹۱۳ آیا نفع و بهره مشخص و قطعی، یعنی تعیین میزان ثابت سود می‌شود یا خیر؟
- ۹۱۴ حکم دریافت مخارج و هزینه‌های «ال سی» اعتبار استادی؟
- ۹۱۵ آیا در صورت برداشت قبیل از موعد مقرر به متقاضی، تخفیف (Rebate) داده شده و از دین و نهی کننده می‌شود؟
- ۹۱۶ آیا بانک می‌تواند سفته (Charity) یا همان وجه التزام حشمته و میزان سود و بهره را در معامله یعنی افزایش دهد؟
- ۹۱۷ آیا گرفتن سفته و یا برامبسیری نوبت قبل از عقد مراجحه جایز است؟
- ۹۱۸ آیا می‌توان برای چندین معامله، تنها یک سفته از برامبسیری نوبت تهیه کرد؟
- ۹۱۹ چرا «رول آور» (Roll Over) یا همان تمدید مهلت پرداخت جایز نیست؟
- ۹۲۰ آیا می‌توان مراجحه را به اوراق بیدار تبدیل کرد؟
- ۹۲۱ چرا در مراجحه وارداتی همراه با کتابش «ال سی» اعتبار استادی، موافقت نامه از انجمن نیز تنظیم می‌گردد؟
- اسناد و مدارک مورد نیاز در عقد مراجحه (Documents Of Murabaha) ۷۰
- ترتیب تکمیل و پر کردن (Fill) اسناد و قراردادهای مراجحه ۷۸
- مرحله نخست: (First Stage) ۷۹
- مرحله دوم: (Second Stage) ۸۰
- مراجحه در کالاهای وارداتی: ۸۰
- تفاوت مراجحه با معامله ساده ۸۱
- آیا بانک اسلامی، عملیات خرید و فروش را نیز انجام می‌دهد؟ ۸۴
- آیا برای خرید و فروش حتما باید معافه مستقلی اختصاص یابد؟ ۸۵
- چرا خود بانک، این کالاهای خریداری نمی‌کند؟ ۸۷
- آیا مطالبه تضمین و وثیقه (Collateral) پس از انعقاد عقد مراجحه درست است؟ ۹۰
- آیا ملاک (Bench Mark) قرار دادن نرخ مرجع پیشنه‌های بین بانکی جایز است؟ ۹۱
- آیا می‌توان مدت و زمان را معیار و ملاک برای تعیین میزان منفعت قرار داد؟ ۹۴
- آیا در اسلام، چیزی به نام ارزش زمانی پول (Time Value Of Money) اعتبار دارد؟ ۹۷
- آیا بانک اسلامی می‌تواند در صورت تأخیر در بازپرداخت به موقع نوبت، از متقاضی، وجه التزام دریافت کند؟ ۹۹
- آیا جایز است که کسی، دیگری را مجبور به حقه دادن نماید؟ ۱۰۰
- آیا شرط حقه (Charity) باعث ناجاز شدن عقد مراجحه نمی‌شود؟ ۱۰۳
- آیا این حقه، حتماً باید توسط بانک در مسارفه خیریه هزینه شود؟ ۱۰۴
- آیا لازم الاجراء قرار دادن این التزام و تعهد از طریق قضایی جایز است؟ ۱۰۵
- آیا متقاضی می‌تواند کالای مورد مراجحه را به خودش

پیشگفتار مترجم

یکی از عقود بسیار پرکاربرد در بانکداری اسلامی، عقد مرابحه است که از ابزارهای تأمین مالی اسلامی به شمار می‌آید. مرابحه قراردادی است که به موجب آن عرضه کنند، قیمت تمام شده کالاها یا خدمات را به اطلاع متقاضی می‌رساند و با افزودن درصدی اضافی به عنوان سود، آن را به صورت نقدی یا اقساطی، با اقساط مساوی یا غیر مساوی در سر رسیدهای معین به متقاضی واگذار می‌کند.

عقد مرابحه در بانکداری بدون ربا دارای مزیت‌های بی‌شماری است، به همین خاطر متقاضیان زیادی دارد. اما همانطور که در ادامه به قلم جناب آقای انوار احمد مینائی، رئیس بخش بانکداری اسلامی بانک ملی پاکستان آمده است، پرهیز از مبادلات سودی از طریق مرابحه زمانی امکان دارد که تمام شرایط و اصول داد و ستد در مرابحه رعایت شده و اهتمام ویژه‌ای نسبت به این اصول صورت گیرد.

کتابی که هم اکنون در دسترس شماست بیان‌گر شیوه درست عقد مرابحه و شرایط و مبانی فقهی این قرارداد است و به صورت ضمنی به برخی از ایرادها، پاسخ داده شده است.